

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Fe pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicijski v „Katoliški Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Oznaniila (inzerati) se sprejemajo in velja trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 279.

V Ljubljani, v torek 6. decembra 1892.

Letnik XX.

Državni zbor.

Z Dunaja, 5. decembra.

Slovenske zadeve na Koroškem.

V današnji seji izročili so poslanci Šuklje, Klun in Ferjančič s tovariši predsedništvu poslaniške zbornice naslednjo interpelacijo do ministerskega predsednika kot voditelja notranjih zadev:

„V preteklem letu izročilo je več slovenskih občin na Koroškem neposredno pri visokem ministertvu za bogočastje in uk prošnje za slovenske ljudske šole in prišla je tudi posebna deputacija s Koroškega priporočati te prošnje. Te prošnje so bile odposlane deloma od občinskih odborov in krajskih šolskih svetov, deloma od več prebivalcev posameznih šolskih občin.

Učno ministerstvo je večino teh prošenj poslalo c. kr. deželnemu šolskemu svetu na Koroškem v pristojno poslovanje.

C. kr. deželni šolski svet rešil je to svojo nalogo na ta čudni način, da je takoj odbil 19 od slovenskih strank (od starišev slovenskih otrok) podpisanih prošenj. Pri prošnjah občinskih odborov in krajskih šolskih svetov oziralo se je pa na zahteve strank, ki pritrjujejo sedanji vravnavi šol s tem, da je delil obstoječe šole v dve šoli, v eno s sedanjo vravnavo in v eno slovensko, kakor pričajo dogodki v Žabnicah in Globasnici, kjer ste bile dvorazredni šoli razdeljeni v dve enorazrednici.

Ravnatelj c. kr. celovškega okrajnega glavarja Mac-Nevina dne 22. novembra tekočega leta v kotmarovaški občini pa priča, katerih sredstev se poslužujejo, da tam, kjer so bile dotične prošnje odposlane od občinskih odborov in krajskih šolskih svetov, posamezne stranke prisilijo, da pritrjujejo sedanji vravnavi. Omenjenega dne sklicane so bile namreč stranke, da izrekó svoje mnenje; pride tudi

okrajni glavar in pravi, da bo šola, za kakoršno prosijo Slovenci, hrvaška, da se otroci s svojimi stariši še razumeli ne bodo, da naj gredo oni, ki zahtevajo slovensko šolo, čez Ljubelj, da niso vredni imeti otroke; da so na Štajerskem, kjer je služil, iz slovenske šole prihajali sami butici itd. Nasprotniki slovenske šole, ki so se za hrbtom okrajnega glavarja čutili varne, psovali so druge z „ravbarji“, ki hočejo Korošcem vzeti nemški jezik.

Vsled tega nastala je med navzočimi taka razburjenost, da bi se bili stekli, ko ne bi bil kotmarovaški občinski predstojnik pomiroval razdraženih duhov. Ker so ljudje videli, da jih doma vpricho okrajnega glavarja psujejo, šli so nemudoma k okrajnemu glavarstvu v Celovec ter zahtevali sastavo zapisnika, v katerem protestujejo zoper dogodka v Kotmarivasi. Ta zahteva pa se jim je še le spolnila, ko so rekli, da gredo sicer osebno naravnost k ministru na Dunaj iskat pomoči.

Kaže se pa skoraj, da tem milovanja vrednim dogodkom deželni predsednik sam potuho daje, ker je že pri raznih prilikah jasno kazal svoje nasprotstvo proti slovenski šoli. To je storil med drugim dne 8. novembra t. l. nasproti občinskemu zastopu bistrškemu in tudi pri drugih prilikah, pri katerih je podpisovalce imenoval možé, ki se potezajo za pravice slovenskega naroda.

Podpisani torej vprašajo:

1. Ali hoče c. kr. vlada preiskovati in primerno kaznovati postopanje c. kr. celovškega okrajnega glavarja v Kotmarivasi?

2. Ali hoče za to skrbeti, da bodo sklepi slovenskih občin glede jezikovne vravnave njihovih ljudskih šol oproščeni od neopravičenega vtikanja vladnih organov?

Na Dunaju, dne 5. decembra 1892.

Sledé podpisi.

Druga interpelacija zadeva neko sodnijsko obravnavo v Svincu na Koroškem. Izročil jo je do justičnega ministra poslanec Robič s svojimi tovariši in se glasi:

„Neki Jožef Kollman, p. d. „Krainc“, na Brankovcu v polit. okraju velikovškem, tožil je po dr. Jos. Messnerju, odvetniku v Velikovcu, Matijo Wilkovitza, p. d. „Leitnerja“, v Kočni pri c. kr. okrajnem sodišču v Svincu na Koroškem za 8 gld.

Obravnava bila je določena na 11. novembra t. l. ob 9. uri popoldne, in o tem je bil obveščen zastopnik tožnika. Ker pa ta pravni zastopnik zaradi malenkostne zadeve ni hotel iti k obravnavi, prišel je tožnik Jož. Kollman sam k obravnavi. Jož. Kollman razume le nekaj malo nemških besedij, zato si je vzel seboj svojega nemškega jezika zmožnega sina, da bi se zamogel po posredovanju svojega sina sporazumeti s sodnikom.

Sodnik pa ni hotel nič vedeti o tolmaču, zato je tožnik mirno rekel, da nima nič pri sodišču opraviti, ako po tolmaču ne more izreči svojega ugovora, in je hotel oditi.

Nato zakriči nanj sodnik: „Čakaj, jaz te bom že naučil nemški!“, in obsodi ga na 24 ur zapor.

Jož. Kollmana so takoj odvedli v zapor, in po prenehanju zaporu vpraša ga sodnijski služabnik, ali že zna nemški?

Jož. Kollman je dobil za hrano le jeden hlebec kruha, za katerega je pa moral plačati 8 novcev.

Opomniti je še, da pri poslednjem ljudskem štetju se je našlo v omenjenem sodnem okraju 800 Slovencev.

Podpisani stavijo torej vprašanje:

1. Ali hoče gospod justični minister zaukazati, da se preiskuje ta slučaj, ako mu še ni uradno znan?

LISTEK

Knjige družbe sv. Mohorja za l. 1892.

V. Slov. Večernice; 46. zvezek za l. 1892.

Precej v začetku je nekako v proslavo 40letnega književnega delovanja družbe sv. Mohorja kratko pa jedrnat označen njen vzornik, za njim pa pregled vseh knjig in sestavkov, izdanih po družbi sv. Mohorja. Gotovo mora zanimati vsakega Slovence zgodovinski postanek in razvoj tako slavne družbe. Zakaj gotovo mnogi doslej še niso vedeli, kdo je vsejal seme, ki je tako blagodejno obroditelo sadu in ga še obraja. Kdor je pa že vedel, oživel se mu bode spomin na pokojnega A. M. Slomška, da bode z novo zavestjo cenil njegove zasluge in posnemal moža-narodnjaka-vzornika.

Poleg A. M. Slomška sta bila še prva pri važnem podjetju Andrej Einspieler in A. Janežič. Te tri zove po pravici gosp. pisatelj temeljne kamene veličastnega doma Mohorjeve družbe.

Prvo leto (1852) je že štela družba 785 udov. Toda blago podjetje je pričelo kmalu pešati, in leta 1859 je bilo le še 263 udov — jako usodepolno število. Vrla rodoljuba Einspieler in Janežič sta jo rešila. Znižali so letnino, postavili družbo na cerkvena tla — t. j. ustanovili bratovščino, potrjeno po Piju IX. Od tedaj je število hitro rastlo; — bil je očiten blagoslov božji pri delovanju, da letos ra-

dostno beležimo število udov na 57.827. — Za tem je natančen pregled vseh knjig in spisov. Brez dvombe je za slovstveno zgodovino važnega pomena, kakor tudi najjasnejši dokaz uspešnega družbinega delovanja. Saj je prejelo slovensko ljudstvo v 40 letih nič manj nego 4.104.274 knjig.

Za pregledom je najdaljši 20 strani obsežajoči spis Pavline Pajkove: „Najgotovejša dota.“ Kmet Boštjan ima dve hčeri: lepo pa leno Marico in grdo pa pridno Barbiko. Sosedov Jože — že od mladih nog prijatelj obeh deklic — snubi Marico. Barbika pa tudi ljubi Jožeta. Toda ona duši v sebi ogenj ljubezni, videč, da je sama pregrda za tako čvrstega mladeniča in želi najboljšo srečo zaročenecema. Nakrat zboli Jožetova mati — kakor za osepnicami. Marica vsa trepeče in se ogiblje celo Jožeta, Barbika pa streže bolni materi. Jože spozna spričeno srce Maričino, popusti jo in vzame blago Barbiko. Marica ostane „zarujavela devica“ — zapusti rojstno vas in se klati po svetu, dokler ne umrje v tujini kot beračica.

Ideja povesti je lepa. Nedolžna in poštena duša dela človeka lepega, ne pa telesna lepota, ki hitro uvene. Poleg tega je izražena še druga jako lepa misel v stavku: druge osrečevati je tudi sreča. Obe resnici sta dokazani ob Barbiki. Še bolj bi nam ugajala povest, ko bi bile osebe vzete izmej čvrstega jedra kmetijskega naroda našega, in ko bi nekateri izrazi ne bili zasaknjeni po nemščini. Tako na pr. ne pravimo: „Da bi izgledala čedneje“, ampak: „Da

bi bila . . .“; ne pišemo: „Vzdigne pogled“, ampak: „Pogleda“, itd.

V „Planinskih koseih“ nam gosp. M. Opeka v prav lepi pesniški obliki kaže, da le delo krasi človeka. Jako umestno je tudi, da slovensko ljudstvo kaj zvé o svetovnoznanim Stanley-ju in njegovih potovanjih po osrednji Afriki. Prav dobro je poskrbel za to g. J. Vrhovec, ki pa ni toliko opisoval, kje je potoval Stanley, marveč kako je potoval ter je njega le porabil, da je ob konkretnem slučaju dokazal neizmerne težave potovanja po pragozdih, puščavah in po vaseh hudih divjakov. Stvar je tako zanimljiva, da bi bil gosp. pisatelj brez dvoma lahko svoj spis razširil in morda še kaj posebnega povedal o Emin-pašinem vprejemu.

Brata Evstahija slikarske poskuse bi lahko imenovali njegovo molitev in težnje po kraljici nebes in zemlje, katere lepote ne more nihče zadosti izraziti. Povest bode jako blažljivo vplivala na vsakega in spodbujala k češčenju Marije Device.

Črtice iz francoskih bojev na Koroškem leta 1813 (spisal Fr. Hubad) bodo gotovo z veseljem čitali posebno Korošci. Spominjajo se še pripovedovanja starih očetov — o Francozu. Tu pa jim poda gosp. pisatelj prav strokovnjaški spis o teh bojih. Jako dobro je, da je opisano natančneje, kako so stavili pionirji mosta čez Dravo. Spoznalo bo ljudstvo težaven posel pionirjev v vojnem času,

2. Ali hoče g. minister potrebno zaukazati in ukreniti, da se popolno zadoščenje dá temu nečuvnemu činu, ki je tako globoko užalil in vznemiril slovensko prebivalstvo?

3. Ali hoče g. minister za to skrbeti, da bo tudi slovensko prebivalstvo, katero se nahaja v tem kraju, zamoglo najti pri sodišču pravico v svojem maternem jeziku?

Na Dunaju, 5. decembra 1892.

Sledé podpisi."

Razpust mestnega odbora v Liberci na Češkem.

Ministerski predsednik grof Taaffe odgovarjal je danes na Plenerjevo in Pradetovo interpelacijo gledé razpusta mestnega odbora v Liberci na Češkem. Odgovor je bil jako odločen in priča, da se vlada z levičarji še ni sporazumela, da se jih pa tudi ne boji. Najprej je minister rekel da ne more ustrezati želji, naj prekliče razpust in odboru podeli zopetno veljavo, ker mu ni došel noben priziv zoper dotično odredbo c. kr. namestništva v Pragi. Kar se pa tiče te odredbe same, pravi minister, bil je razpust mestnega odbora, kakor priča uradna poizvedba, popolnoma opravičen. V dokaz našteva ministerski predsednik le nekatere pregrehe liberškega mestnega odbora, katere pričajo, da bi bila morala vlada že veliko prej zgrabiti in razpustiti mestni svet. Odgovor je zanimiv in ga Vam pošljem po stenografičnem zapisniku.

Desnica ga je sprejela z živahnim odobravanjem, levici je bil pa tako malo všeč, da je stavil Plener predlog, naj se v jutranji seji prične razgovor o njem. Ker se ravno danes pričinja razprava o ministerstvu notranjih zadev in imajo levičarji priliko, pri politični upravi obširno govoriti o tej reči, je bil ta predlog nepotreben in odveč, zato sta poljski in konservativni klub glasovala zoper Plenerja, ali ker so z levičarji potegnili Mladočehi, antisemitje in Coroninijevci, bil je predlog za pričetek posebne razprave vsprejet.

Budgetna razprava boše torej jutri zopet pretrgana, kakor oni dan zaradi Mengerjeve predrznosti, in kdo vé, kdaj boše dovršena, ker se je nameravano pospeševanje prevrnilo v najhujše zaviranje.

Zavarovalnice.

Po dovršenih interpelacijah pričela se je razprava o državnem proračunu in je prvi govoril češki poslanec Spindler, ki je vladi priporočal, misliti na znižanje državnega dolga. Pri centralu in pri politični upravi notranjega ministerstva oglasili so se naslednji govorniki: Proti: Gessmann, Sokol, Trojan, Vašaty, Fuss, Pernerstorfer, Bonda, Kronawetter. Zagovorniki so: Gross, Brenner, Ludwig, Kozłowski, Rutowski, Teliszewski, Czech, Barwinski.

Ko to sklepam, govori Gessmann o zavarovalnicah. Če je vse res, kar pripoveduje, godé se

strašne reči, in je skrajni čas, da se skoro napravijo deželne zavarovalnice. Govor Vam pošljem jutri po stenografičnem zapisniku, da ga objavite v celoti.

Politien pregled.

V Ljubljani, 6. decembra.

Notranje dežele.

Vlada in levica. Grof Taaffe nikakor ni posebno vesel razpora z levico, to se dá posneti iz oficijoznih glasil. Še vedno se laskajo levici in jo tolažijo, da se bode dalo polagoma osnovati novo večino, kakor si jo misli Plener. Podlage političnega življenja se pa ne morejo nakrat premeniti, če se noče komu kaj vsiljevati. Vse se more svobodno izvršiti. Zeleti je, da se osnuje nova večina, da strankam ne bode treba iskati zaveznikov kakor so Mladočehi in protisemitje, katere zaveznike je lahko dobiti, ali težko se jih otresti. Vse to modrovanje oficijoznih glasil je jako nejasno. Le to je vidno, da je grofu Taaffeju žal trinoge večine, s katero bi se bilo tako lepo vladalo in da nema posebnega veselja pogajati se z Mladočehi in protisemitji. Z Mladočehi se sporazumeti ni lahko, ker zahtevajo stvari, katerih najbrž Taaffe uresničiti ne more, za protisemite pa najbrž ne mara finančni minister, ki je kolikor toliko odvisen od židovskih kapitalistov. Spominjamo se, da je bil nekoč minister Falkenhayn razvil kristijanskosocijalni program, pa ga je gotovo prisiljen od neke strani kmalu pozneje zatajil finančni minister Dunajevski.

Mladočeški listi hudo pišejo zoper vlado, ker je Taaffe se izjavil, da se drži sedanje ustave in dualizma. S tem se je izrekel proti češkemu državnemu pravu in noben češki poslanec mu več ne more zaupati. Staročeški listi pa stvari tako pesimistično ne sodijo. Nam se Taaffejeva izjava ne zdi čudna. To je že Taaffe večkrat povedal, da se drži ustave. To je tudi njegova dolžnost, saj je na-njo prisegel. Iz tega pa še ne sledi, da Taaffe ne privoli v premembo ustave po parlamentarnem potu. Tega stališča se bode držala vsaka avstrijska vlada. Mladočehi so slabi politiki, če tega niso vedeli. Če mislijo, doseči češko državno pravo, morajo pridobiti parlament za to. Če neso pridobili še nobene stranke, je njih delo v tem oziru bilo popolnoma negativno. Mi smo že izrekli svoje mnenje, da se češko državno pravo ne bode dalo uresničiti, predno se ne naredi sprava mej Čehi in Nemci v deželah češke krone. Tudi Mladočehi se bodo še o tem prepirali.

Sedanjí politični položaj in Ogersko. Vsi madjarski listi se bavijo z notranjim položajem v naši državni polovici in menijo, da je pri nas prava parlamentarna kriza. Po njih mislih je bila vsa stvar pripravljena. Levico hočejo odriniti. Po mnenju madjarskih glasil se bode Taaffe le s težavo dalje pomagal, ker brez levece še od slučaja do slučaja večine ne bode imel. Najbolj pa jezi Madjare, da je vladno politiko zagovarjal grof Hohenwart. Bojé se, da sedaj, ko je Taaffejev sistem zadel poraz, pride Hohenwartov sistem do veljave. To bi pa vplivalo tudi na Ogersko, ker so Ogri v mnogih stvareh zvezani z Avstrijo. Da se bodo Madjari na vso moč branili Hohenwartovemu vplivu, je gotovo in se mu bode morda tudi ubranili. Iz vseh ogerskih listov je pa razvidno, da se bojé, da bode liberalizem tudi na Ogerskem kmalu dogospodaril, ako v naši državni polovici konservatizem pride do večje veljave.

Vnanje države.

Ministerska kriza. Če se ne posreči nikomur sestaviti ministerstva iz radikalcev in zmernih republikancev, bode baje Carnot naročil komu, da poskusi sestaviti konservativno vlado. V tem slučaju bode najbrž zopet poklical Kazimira Periera. Ta mož je pri konservativcih v dobrem imenu. Njegov ded je bil ministerski predsednik Ludovika Filipa. On je po 1883. letu, ko je slo za izgnanje princev, se temu ustavljal in zaradi tega je celo bil odložil mandat. Zaradi tega ga še monarhisti spoštujejo. On je torej mož, ki bi utegnil sestaviti vlado iz zmernih republikancev, katoliških republikancev in monarhistov. — Taka sestava bi imela precej zaslonbe in bi posebno sedaj imela zaupanje, ker te stranke neso kompromitirane pri panamski aferi. Radikalni listi se že bojé take vlade in trdijo, da preti nevarnost za republiko. Sedaj, ko so se pod republikansko vlado godile take sleparije, pa strahenje z monarhijo nema več nobenega vpliva. Mnogi, ki so dosedaj bili najgorečnejši privrženci republike, že premišlujejo, bi ne bilo bolje, ko bi Francija bila monarhija.

Bismarck in socijalni demokratje. Znano je, da Bismarck ni bil izbirčen v sredstvih, da doseže svoj namen. Liebknecht je na socijalnem demokratičnem shodu v Berlinu povedal, da se je pogajal Bismarck celó s socijalnimi demokrati, ko se je boril s svobodomiselnimi strankami. Obnovil bi bil rad nekako absolutistično monarhijo, v kateri bi bil jedino on zapovedoval. Da bi to bilo mož, bi mu bili morali socijalni demokratje pomagati. Marxu je Bismarck obetal, da ga nastavi za glavnega vrednika „Staatsanzeigerja“, Liebknechtu zagotavljal sodelovanje pri „Nordd. Allg. Ztg.“, kjer

bi mu bili dali veliko svobodo v tem, kaj naj piše. Ta dva socijalna demokrata sta pa ponudbi odklonila. „Hamburger Nachrichten“ seveda vse to tajé, ali drugi listi pa spominjajo, da je bivši kancelar nekóč celó v državnem zboru hvalil nadarjenost socijalnodemokratičnih politikov in da se iz nekoga prepira mej Bucherjem in Marxom po časopisih da jasno posneti, da je prvi poslednjemu v Bismarckovem imenu ponujal vredništvo „Staatsanzeigerja“. Bismarck je torej sedaj to, sedaj ono stranko skušal uničiti z drugo, naposled se je pa popolnoma nemogočega naredil.

Protisemitsko gibanje v Nemčiji. Protisemit Ahlwardt kandiduje za državni zbor in ima mnogo upanja, da bode voljen. Židovske liste to jako jezi, ker je Ahlwardt že razkril mnoge židovske sleparije in tudi v državnem zboru ne bode molčal. V Berlinu se pa snide shod konservativne stranke, katere baje misli v svoj program vsprejeti tudi židovsko vprašanje. Že sedaj je konservativna stranka delala proti židom, toda le bolj na skrivnem in po ovinkih, ali sedaj pa očitno začne boj. Liberalci so zaradi tega jako vznemirjeni, ker konservativci v zvezi s katoliškim centrom morejo pri ugodnih razmerah dobiti večino v nemškem državnem ali pa pruskem deželnem zboru. Da se konservativna stranka preustroji v protizidovsko stranko, se je že večkrat razgovarjalo, ali židje so posredno s svojim vplivom to vselej preprečili, ali sedaj se pa to jim več ne posreči, kakor se kaže.

General Brialmont v Turčiji. Belgijski general je v Carigradu proučil vse vojaške razmere v Turčiji. On ni le ogledoval utrd ob Dardanelah in Bosporu, temveč se je o vseh vojaških in strateških razmerah dal natančno poučiti. Nazadnje je pa baje izrekel se proti sultanu, da ključ Turčiji je v Bolgariji. Dokler se more Turčija na Bolgare zanašati, se nema ničesa bati. Ta izjava je napravila na sultana silen vpliv.

Rumunija in Grška. Obravnava zaradi Zappove dedščine se je začela. Sodišče je zahtevalo, da tuji udeleženci vložé kaccijo, iz katere se bodo poravnali pravní troški. Zastopnik grške države se je izjavil, da ne vloží te varščine, ker se pravda le z zasebnimi udeleženci in je rumunska država pri tem le malo prizadeta. Sodišče je vled tega odločilo, da grške države ne smatra za stranko. Dedščino, ki je v Rumuniji, dobé torej v prvi vrsti zasebni udeleženci.

Izvirni dopisi.

— Iz pod kamniških planin. 1. decembra 1892.

„Ut vincas cum iudicaris“. Te-le besede psalmistove mi pridejo na misel, ko v „Slov.“ zazrem predal: „Udanostne izjave“.

Zares! Zlobne, krive sodbe so se izrekale o našem prevz. g. knezoškofu. Hoteli so ga osamiti, hoteli pretrgati vez med njim in duhovščino. Toda kakor en mož vtela je duhovščina ter v svojih skupnih izjavah obsojala krivično postopanje liberalcev ter zatrjevala neomejeno pokorščino svojemu vladiki: in zmagal je qui iudicabatur, — ker niso mogli premagati škofa samega, poskušili so napad na škofa in duhovščino ob enem. Izmislili so si ker hkratu 4 škofove okrožnice, češ, škof dresira svoje duhovne, on sam jim diktira naj mu podpisujejo zaupnice. A vkljub razpisani lepi nagradi — 1000 glđ. — ki naj jih dobi oni, ki pokaže pristne škofove okrožnice — ni ga nobenega, da bi zaslužil ta denar! Mesto vseh 4 okrožnic podali so nam le neko vabilo prečast. stolnega kapiteljna, v kojim se brez vsake vednosti škofove vabi duhovščina, naj se zahvali škofom goriške metropolije, ker so se tako možato — kakor jim je velevala tudi dolžnost — potegnili za čast sv. očeta. In zopet so zmagali napadeni, in na cedilu so ostali krivi sodniki. Mentita est iniquitas sibi.

Zmaga velika, a popolna še ne. Tudi ta ne izostane. Ljudstvo je začelo govoriti. In teh izjav noče biti ne konca ne kraja. Občine posamič in združene na shodih kat. polit. društva izražajo svojo udanost in neomejeno pokorščino svojemu vladiki. Grozna prevara! Liberalci so trobili, da je ljudstvo za njimi, a sedaj vidijo ravno nasprotno. Udrihali so po pastirju, da bi se mu razkropile ovce: a ovce se toliko tesneje oklepajo svojega pastirja. Kje je zmaga? Ut vincas cum iudicaris. — Kmet je neveden, ne zna razsojevati — to je zadnja parola, ki se je izdala v taboru naprednjakov. Mi nismo zoper škofa kot škofa, marveč smo le proti njemu kot politiku. Ta naprednjaška filozofija naj bi oprala liberalce pred svetom ter premagala „nevednega“ kmeta. To je pač znamenje obupnosti; in prepričani smo, da tudi s tem orožjem ne bodo zmagali. Kmet je namreč prekonservativen, novosti se težko poprime, osobito takó subtilna isnajdba gotovo ne bode njemu ugajala. Pač pa mislim, da bo o tej ločitvi naš kmet takó sodil, kakor je sodil o njej kmet srednjeveški. Kakó pa? — Takó-le.

Jožef Gabler nam v svoji knjigi: „Der grosse Spiegel“, I. del stran 401 pripoveduje nastopno: Na Nemškem je bil zelo mogočen škof, ki pa ni Bog vé kako natančno spolnjeval svojih dolžnosti, niti kot škof, niti kot knez. Nekoč se obleče v vojaško obleko ter jaha v spremstvu svojih vojakov po širnem polju. Na polju rje kmet. Vgledavši svojega škofa v vojaški obleki hiti na nek griček, da bi ga zamogel bolj natančno videti. Kar zamišljen je vanj. Škof to zapazi. Spodbode konja, in v hipu je pred kmetom, kojega prijazno nagovori: „Oče, povejte mi vendar, kaj ste mislili, ko ste me takó zamišljeno gledali?“ „I, če smem, bom pa povedal“, odgovori kmet. „Mislil sem, je-li tudi sv. Martin, ki je bil tudi škof, katerikrat tako popotoval, kakor vi zdaj“.

Škofu rudečica polije obraz; a kmalu se ojači ter reče: „Vidite oče, to je takó: jaz nisem samo škof, ampak tudi posvetni knez. Danes me vidite kakor kneza; a če pridete v nedeljo v cerkev me boste videli pa kot škofa“.

„Tako:“ se nasmehne kmet; „ali bi smel zdaj še nekaj vprašati?“ „O, dà“, odvrne škof. Toraj vas vprašam tó-le: „Ako bi se naš mili knez na kak način takó Bogu zamerili — kar seveda Bog varuj — da bi jih Bog v pekel zavrgel: kam bi potem prišli naš škof?“ Mesto odgovora škof brzo odjaha.

Tako je sodil srednjeveški kmet o škofu kot škofu in kot knezu; prav takó, sodi naš kmet o škofu kot škofu in kot politiku. Dokaz so nam njegove udanostne izjave. V njih se ljudstvo klanja svojemu nerazdeljenemu škofu dobro vedoč, da je človek v svoji celoti odvisen od večnih, božjih postav, in da mora katoliški škof v vsakem oziru, tedaj tudi v politiki, čuvati sv. vero.

V udanostnih izjavah se nam toraj kaže v najlepšem svitu trdno versko prepričanje našega ljudstva, kaže pa tudi, kdo je zmagovalec? Tisti, ki se takó zlobno napada, takó krivično sodi. Ut vincas cum judicaris.

Bodo-li to pripoznali tudi liberalci? Na tihem pač: javno težko kedaj. Kajti, da bi javno izpovedali: nos insensati, je težko pričakovati, ker k temu bi trebalo precejšnega kosa ponižnosti, katere pa liberalci nimajo, in je tudi imeti ne morejo. Ne morejo? Dà, ne morejo. Kajti liberalizem je v svojem bistvu upor, napuh; ponižnost pa je napuhu nasprotna čudnost.

Ako pa tudi liberalci javno izpovedati nočejo: grešili smo: tajiti vendar ne morejo, da zmagujejo pristna katoliška načela, na katerih je stal I. slov. kat. shod; da zmaguje toraj pokrovitelj slov. kat. shoda naš prevzvišeni g. knezoškof. Ut justificeris in sermonibus tuis et vincas cum judicaris. montanus.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. decembra.

(Nov slovenski list na Primorskem.) „Slovenec“ je objavil telegrafično novico, da so slovenski domoljubi v Trstu sklenili izdajati nov slovenski list za Primorje. Nam se po katoliškem shodu zdi tak list neobhodno potreben in zato njegovo ustanovitev pozdravljamo z veseljem kot sad prvega slovenskega katoliškega shoda. Na Primorskem izhajajoča slovenska lista „Edinost“ in „Nova Soča“ sta, žal, prejasno pokazala svoje stališče proti prvemu slovenskemu katoliškemu shodu. Pozivljana sta bila imenovana lista opetovano, naj kreneta drugo pot, načrtano po prvem slovenskem katoliškem shodu. Ker tega nista storila, treba novega lista, ki bo na Primorskem zastopal program prvega slovenskega katoliškega shoda. — Seveda bode nov list kot nevaren tekmeec sedanjima listoma hud trn v peti. To se kaže že sedaj, ko niti oklic in program nista objavljena za novi list. Neki dopisnik „Edinosti“ z Goriskega pa že pové njegov namen: „Zagovarjal bo Primorsko proti Vam vsem; ... bil bode boj v prvi vrsti proti „Edinosti“ in „Novi Soči“, a v drugi vrsti proti našemu skupnemu sovražniku.“ ter govori o bratomornem prepiru v slednjo kočjo slovensko. — Tudi „Narod“ že ve veliko o novem listu, piše: „Iz Gorice se poroča „Edinosti“, da hoče dr. Mahoičeva stranka v Trstu osnovati nov strankarski list, ki bi izhajal po dvakrat na mesec po receptu „Stare Soče“. V Gorici bač knezoškof ni dovolil ustanoviti tak list, ker bi le pospeševal razdor v duhovstvu. Zatekli so se torej v Trst, ker upajo najti ugodnejša tla svojim bratomornim naka-

nom. Tužna nam majka!“ — „Bratomorne nakane, tužna nam majka,“ to so pozdravi liberalnih listov za nov katoliški list! Mi bi le vprašali liberalno gôspôdo: Ali nimajo slovenski katoliki na Primorskem pravice, osnovati novega lista? Ali niste Vi sami krivi, da se tak list osnuje, ker ste z bétom tolikokrat bili po katoliških načelih? — Pač čudni so ti liberalni časnikarji: v svoji liberalnosti obsojajo list, še predno je izšel, celó predno je objavil svoj oklic! — „Edinost“ pravi, „da ne bo iskala boja,“ — dokler se bo držala tega načela, ga tudi imela ne bo, ker nov list ni namenjen za boj, ampak za pouk prostega ljudstva. — Ssovanje novega lista pozdravljamo z iskrenim veseljem!

(Menjevanje starega srebrnega denarja.) S koncem tega meseca poteče obrok za zamenjavanje starega srebrnega denarja konvencijske veljave. Pozneje se bodo ti denarji zamenjavali le še po njih srebrni vrednosti. Ker je pa vrednost srebra nizka, bi bilo pri njih skoro tretjino zgube. Pri dvagoldinarskem srebrnjaku se bode zgubilo kacic 60, pri goldinarskem 30 in pri dvajsetici 10 kr. Zatorej naj nikdo ne zamudi tega denarja pravočasno zamenjati.

(Šolarska kuhinja na dekliški osemrazrednici.) Kakor že nekatera leta sem, tako tudi letošnjo zimo vodstvo te šole s pomočjo milih darov oskrbuje ubožnim učenkam, katere imajo daleč hoditi v šolo, opoludne hrano v šolskem poslopju. Komur je znana revščina prebivalstva zlasti v šentjakobskem okraju, mora priznati, da je tako delo tukaj v istini velika dobrotá. Obvarujejo se šolarice premrazovanja, okrepčajo si z jedilom telesne moči, ob enem pa se na gorkem pod nadzorstvom lahko uče ter pripravljajo za popoldanski pouk. Komur je torej mogoče, naj se spomni revnih učenk osemrazrednice pri sv. Jakobu s kakim milodarom.

(Družba sv. Vincencija Pavljanskega) obhaja društveni praznik brezmadežnega Spočetja D. M. s službo božjo in skupnim sv. obhajilom dné 8. t. m. zjutraj ob 6³⁰ uri v cerkvi sv. Florijana. Dotični občni shod vršil se bo pa dné 13. t. m. zvečer ob 7. uri v katoliški družbi.

(Iz Hrenovic) dne 5. decembra se nam poroča: Naša kmetijska podružnica vrlo napreduje. Nakupil se je spomladi prostor za drevesnico, ki meri 562 □ sežnjev. S pomočjo prispevkov nekaterih posestnikov pa si je omislila pred kratkim lastnega bika cikaste pasme. Bika vzdrževal bode gospodar v Hruševju, ki je zelo središče hrenoviške fare, in bode v porabo edino le živini podružničnih udov. Želeti je, da pristopi k podružnici še dosti novih članov, ker le tem potom se dá širiti zanimanje za prospeh kmetijstva.

(„Svoji k svojim.“) Na naš dopis z Dolenjskega pod naslovom: „Svoji k svojim!“ piše nam kipar g. Josip Grošelj iz Sele nad Škofjo Loko, da je on napravil za Bučko na Dolenjskem one štiri evangeliste, katerih pohvalno omenja gospod dopisnik.

(Osebné vesti.) Deželnega sodišča svetnik v Celju, Ludovik Jordan, je stopil v stalni pokoj. Njegovo Veličanstvo, presvitli cesar, mu je tem povodom podelil naslov višjega svetnika. — Avskultant Rihard Pavlin je imenovan okrajnega sodišča pristavom za Koper.

(Avstrijsko društvo sv. Rafaela v varstvo izseljencev) ima 12. decembra na Dunaju (I., Annagasse 9, I.), svoj občni zbor. Na dnevnem redu so poročila o društvenem delovanju, volitev odbora in predavanje vsenčlilšnega profesorja Kotkovskega o izseljevanju galiških prebivalcev.

(Č. g. Jos. Sovič.) župnik v Stopercah, je dobil župnijo Sv. Lorenca ob koroški železnici.

(O deželni avtonomiji.) Zadnja „Südt. Post“ ima lep članek o „avtonomiji in centralizmu“, iz katerega posnemamo konec: „Mi Slovenci se ne-kako bojimo deželne avtonomije; posebno v „Novicah“ smo večkrat naleteli na ta strah. Nam se zdi neosnovan. Če se bodo češke zemlje sklopile v jednoto, avtonomno ozemlje, je jako dozdevno, da se bodo tudi iz drugih manjših dežel sestavile večje skupine. Če pridemo mi Slovenci v pokrajino, kjer bomo v večini, se nam ni bati deželne avtonomije; če pa bomo v manjšini, se bodo morali preje ustanoviti zakoni, po katerih se nam ne bodo mogle kratiti narodne pravice. Samo ob sebi se namreč umeje, da se mora preje izvršiti sprava mej Čehi in Nemci. — predno se avtonomistično vredí češko kraljestvo; po tej spravi se bo vršilo glasovanje po narodnih kurijah in tlačenje jedne

narodnosti bo izključeno. Logično se bo ta zakon tudi po drugih deželnih skupinah uvel.“ Temu dostavljamo le željo, naj bi se tudi pri nas pečali z vprašanjem, kako nam je razbiti krute vezi liberalnega centralizma in tako dospeti do narodne in deželne avtonomije.

(Posvečevanje nedelj.) V Pragi vrši se kazenska pravda proti nekemu odvetniku zaradi goljufije. V soboto sta oba zagovornika, dr. Podlipny in dr. Nedjedly, prosila, da bi se v nedeljo obravnava ne nadaljevala, ker to mej drugim tudi nasprotuje posvečevanju nedelj. Predsednik je vzlic vsem ugovorom odločil, da se bode obravnava nadaljevala v nedeljo popoldne. Ko sta zagovornika izjavila, da ne prideta, je kratko odgovoril: „Kakor sem odločil, pri tem ostane!“

(Zagrebski tiskarji) niso zadovoljni s svojo plačo, ki je vravnana po ceniku iz leta 1872. Sklenili so pri velikem shodu, da predložé lastnikom tiskarn nov cenik.

(Verska tolerancija Srbov.) „Narod“ je svoje dni precej pozno poročal, da so protestantje imeli božjo službo v — srbski pravoslavni cerkvi. Mi smo o tem že poročali in hkratu označili moralno vrednost dotične srbske občine, ki je dopustila, da so se vabila k božji službi razpošiljala izključno v nemškem jeziku. No, tó ni motilo naprednega lista, da je hvalisal versko tolerancijo Srbov. — Da pa to poglavje, ki mu je tako na srečo, da pozablja pri njem celó na svoje pristno narodno stališče, še bolj preštudira, svetujemo mu, naj pridneje bere „Obzor“. Tam bo izvedel, da se v Srbiji zato ni sklopil konkordat s sveto stolico, ker sovražijo katolike in jih nečejo pripoznati kot enakopravne z drugimi verniki, da s tem, če je kdo katolik, že ni Srb. Izvedel bo, da celó Gaji, ki je odpadnik in ima pravoslavno družino, očitajo nasprotniki, da je rojen katolik. Izvedel bo, da se kapelica v avstrijskem konzulatu samo iz strahu tolerira, da se zabranjuje katoliškim duhovnikom, da vrše javno božjo službo in javno oznanjajo božjo besedo, da se jim stavijo ogromne ovire pri delitvi sv. krsta, pri sklepanju zakonov. In ta tolerancija se ne nanaša samo na Nemce in Madjare, marveč še najbolj na Hrvate. Hrvat, ki je v Srbiji, je zato, ker je katolik, gorji od Nemca in Madjara. — Lepa je, kaj ne, verska toleranca na izrecno liberalnem ali radikalnem narodnem temelju.

(Birsko učiteljišče.) Volžskij Vjestnik priobčuje nekaj vrlo zanimivih črtic o desetletnem delovanju imenovanega učiteljišča. — Prva zanimivost je ta da se je na učiteljišču šolalo 70% poganov, izmed katerih se jih je dalo krstiti le 59%; drugi so pa kot „pogausko razumnštvo“ zasedli mej svojimi sovorniki učiteljske stolice. Šola je dosedaj vzgojila 67 učiteljev. Letos ima šola 36 učencev; 10 jih je poganskih; v pripravljalnem razredu pa mej 10 — sedem. Po narodnosti jih je 16 čere-miške, 2 čuvaške, 1 votjaške, 17 ruske, 1 zirjanske in 1 mordvinske narodnosti. Čuda tolerancije! Pogan lahko ostaje pogan, le z Rimom zedinjeni Rus se mora popravoslaviti!

(O rimskega papeža nezmotljivosti) imajo še naši liberalci čudne pojme. Zato se nam ni čuditi, če tudi Rusi o tem resnice ne vedó. Novo pa je, kar piše „Denj“ v svoji zadnji številki. Pripoveduje, da je izvedel iz neke knjižice to-le: „Katoliški očetje bogoslovci skrivajo trdovratno, da je proglašena dogma o nezmotljivosti papeževi, kakor seveda še bolj, kako se glasi. In tega ne skrivajo le posvetnikom, marveč celo mladim semenišnikom. Vzrok je ta, ker um, ki še ni dosegel gotove stopinje „pokornosti“, ki „se ni udal“, kakor pravijo, ne more pojmiti tega nauka“. Zalibog, da se Rusi, če po tem sodimo, uče spoznavati našo katoliško cerkev iz židovskih feljtonov; potem se nam ni čuditi, če se ne vzdramijo k jedinozveličavni jedinstvi.

(Včerajšnje naše poročilo) o poučno-tabavnem večeru kons. obrtnega društva popravljamo s tem, da so bili Peržani med prvimi, ki so kovali denar in da so bili novi s strelcem — zlati, ne pa bakreni, kakor pomotno stoji v poročilu.

(Emil Zola in lurska Mati božja.) „Narod“ torej proslavlja in zagovarja Emila Zola! Meseca julija letošnjega leta je židovska „Neue Fr. Presse“ z groznim veseljem napovedala, da hoče ta francoski ateist izdati v kratkem sramotilen roman o lurski Materi božji. V ta namen je neki sklenil, da se podá na božje pot v Lurd, in se celó za nekaj časa nastani tamkaj, da si nabere gradiva za svoj pamflet zoper nebeško kraljico in slavno francosko

svetišče. To je tudi res storil. In „Narodovi“ dopisniki takega brezverca hvalijo?! Kam smo prišli? Skoraj bi rekli, Bog njim odpusti, ker pač vedeti ne morejo, kaj delajo.

(Shod zastopnikov trgovinskih zbornic.) Na Dunaju se bo dne 9. t. m. vršil četrti shod zastopnikov avstrijskih trgovinskih zbornic. Ljubljansko trgovsko zbornico bodeta zastopala gg. zbornična svetovalec Baumgartner in Kušar.

(Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani) priredi jutri ob pol 8. uri zvečer v Hafnerjevi pivovarni društveni večer. Na dnevnem redu je: 1. Govor prof. Fr. Levca o razglasu c. kr. deželnega šolskega sveta, vsled katerega bodo v prihodnje nosile troške za zidanje šol krajne občine, ne pa šolske občine. 2. Govor učitelja Al. Kecla o ljubezni do poklica. 3. „Najnovejša učila za nazorni nauk“, poroča okrajni šolski nadzornik g. A. Žumer.

(Z Reke) se nam piše: V zadnji noči minolega meseca je vmrla na svojem letovišču v Penzingu pri Dunaju, grofinja Hedviga Zichy (Zich), rojena Wimpffen. Blaga ranjka je bila soproga bivšega našega guvernerja Avgustina Zichyja, sina slavnega Ferdinanda Zichy-ja, vodje ogerskih konservativcev. Za svojega bivanja v našem mestu je ves čas kazala svoje plemenito sree. Mnogo dobrega je storila; miloščino je bogato delila. Zato so jo vsi krogi visoko čislali, posebno še revniše ljudstvo, kateremu je bila prava mati. Vsled tega je naš župan gospod Giotta nemudoma odposlal brzojav grofu Avgustinu Zichy-ju zdaj velikemu županu na Madjarskem, v katerem mu izraža najgloblje sožalje v svojem imenu ter tudi v imenu prebivalstva in mestnega zastopa. Sedanji guverner grof Batthyány in njegova soproga Ilona sta pa odposlala velik palmov venec. Tudi društvo „Rudeči Križ“, je poslalo lep venec. Isto tako ste poslali vence družini, Ossoinack in Donáth. Krasan venec je poslal tudi naš municipij.

(Porotna obravnava Klun contra „Pavliha“.) Po pomoti je izostalo zadnjič med imei porotnikov ime gosp. Eržen-a, vpokojenega davkarja, kar naj se v tem blagovoljno popravi.

(Razpisane službe.) Na trirazrednici v Višnji gori razpisana je druga učiteljska služba do 25. dec., na dvorazrednici v Litiji je definitivno oddati službo nadučitelja, obrok do konca decembra. — Diurnist, zmožen slovenskega in nemškega jezika, se sprejme pri okrajnem sodišču v Krškem. Prošnje do 10. decembra. — Na štirirazrednici v Črnomlju sta razpisana 3. in 4. službeno mesto do 20. decembra. — Služba davkarja, oziroma davkarskega kontrolorja in adjunkta, je razpisana pri c. kr. finančni davkarji v Ljubljani. Obrok do 28. decembra.

(Svetovna razstava v Čikagu.) Iz Avstrije se je do sedaj oglašilo že nad 600 razstavnikov. Naša vlada je podporo za razstavo zopet zvišala za 125.000 goldinarjev, tako, da je sedaj dovoljenih 275.000 goldinarjev. — Zvezna vlada je določila, da razstava ob nedeljah ne sme biti odprta. Razstavino ravnateljstvo pa se boji, da bi ta odlok podjetju preveč ne škodoval, zato zahteva, da ga kongres prekliče. — Avstrijci bi si pač želeli vlade, ki bi tako zvesto pazila na nedeljsko praznovanje, zato pričakujemo, da se bode kongres trdno držal svojega odloka. Vkljub strogemu nedeljskemu praznovanju se narodno blagostanje po severo-ameriških Združenih državah od leta do leta pomnožuje, zato smo prepričani, da tudi razstavi sami nedeljski po-
čitek ne bode v škodo, temveč v dobiček.

Telegrami.

Dunaj, 5. decembra. Nuncij je danes izvršil kanonični proces nadškofa olo-muškega. Kohna, in pa namestnega škofa vacovskega, Junga.

Dunaj, 6. decembra. Umrl je feldcajg-majster Kaiffel.

Zagreb, 5. decembra. Stavci in tiskarji so v tukajšnjih tiskarnah ustavili delo. Štrajk je splošen. Samo v tiskarni uradnih listov je še ostalo dvanajst stavcev.

Budimpešta, 5. decembra. S kraljevim reskriptom se je zaključilo zasedanje držav-nega zbora. Novo zasedanje začne se jutri.

Pariz, 5. decembra. Carnot je naročil Ribotu, da sestavi novo ministerstvo.

Pariz, 6. decembra. Ribot je sestavil novo ministerstvo. Ribot je predsednik in minister vnanih, Loubet pa minister notra-njih stvari. Rouvier je prevzel finance, Frey-cinet vojsko, Burdeau pomorstvo, Develle poljedelstvo, Viette javna dela, Siegfried trgovino in Charles Dupuy nauk.

London, 5. decembra. Kakor se poroča „Times“ iz Shangaja, je v soboto v Ičangu buknil vstanek. Evropei niso nič oškodovani.

Umrli so:

2. decembra. Alojzija Križman, posestnica, 66 let, Sodarska steza 2, srčna hiba.

3. decembra. Matija Poje, krojač, 54 let, je umrl na sv. Petra cesti za kapjo. — Antonija Galle, tovarnarjeva hči, 17 let, Franciskanske ulice 12, jetika.

V bolnišnici:

2. decembra. Helena Povž, gostija, 70 let, ostarelost.

Tujci.

2. decembra.

Pri **Malicu:** Weizer; Wregger, tovarnar; Egli, inženir; Schwarz, Fischer, Braun, trgovci, z Dunaja. — Steinharter, trgovec, iz Monakovega. — Grof Attems, okr. glavar, iz Lju-tomera. — Stadler, dopisovalec, iz Maribora. — Wucherer, zasebnik, iz Lesece. — Kramar iz Kočevja. — Butković iz

Pri **Slonu:** Eichelter, inženir, iz Mojstrane. — Reekman, tovarnar, iz Mendna. — Prossinagg, tovarnar, iz Hrastnika. — dr. Schmidinger iz Kamnika. — Vitez Radtowsky iz Stare Fužine. Globočnik iz Kranja. — Hoehsinger, trgovec, z Oger-skega. — Böhm, trgovec, iz Budimpešte. — Pollak iz Gradača. — Cegnar iz Trsta.

Pri **avstrijskem caru:** Coray, potovalec, iz Pulja. —
Pri **bavarskem dvoru:** Brandstätter, pristav, iz Be-ljske. — Schleimer iz Kočevja. — Haberl od Sv. Ivanna. — Janesch iz Salke Vasi. — Gogmond s sestro, Bogat in Volk z Gorenjskega.

Vremensko sporočilo.

Dan	Ca.	Stanje	Večer	Vreme	Motrina na 24 ur
opazovanja	razkoma v mm	toplotna po Celziju			
7. u. jut.	722.2	-0.6	sl. vzh.	oblačno	0.00
5. u. pop.	722.6	-1.0	sl. zap.	"	dež
9. u. aveč.	724.0	-5.1	brezv.	"	sneg
Srednja temperatura -1.6°, za 2.5° pod normalom					

Tržne cene v Ljubljani

dne 8. decembra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	6	10	Špeh povojen, kgr.	—	62
Rež.	5	12	Surovo maslo, "	—	84
Jecmen, "	3	26	Jajce, jedno	—	38
Oves, "	2	52	Mleko, liter	—	10
Ajda, "	5	77	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso, "	4	80	Telečje	—	48
Koruz, "	4	50	Svinjsko	—	46
Krompir, "	2	95	Koštunovo	—	36
Leča, "	12	—	Pisaneč	—	35
Grah, "	10	—	Golob	—	16
Fizol, "	10	—	Seno, 100 kgr.	2	23
Maalo, kgr.	—	95	Slama	1	86
Maat.	—	64	Drva trda, 4 kub. mtr.	7	—
Špeh svež.	—	50	" mehka	5	—

Popolnem svilene fularde od 85 kr. do gl. 4.65 meter (do 450 raznih vzorcev, pisanih, kariranih itd.) razpo-šilja na kosove poštine in colnine prosto v hišo **tovarna za svilo G. Henneberg** (c. in kr. dvorni založnik) **Zürich.** — Vzorec z obratno pošto. — Pisma stanejo 10 kr. porto. 123 11 (6)

Največja zaloga
šivalnih strojev
JAN. JAX,
LJUBLJANA,
Dunajska cesta 13.
Najnižje cene. Ugodni vpla-čilni obroki se dovoljujejo.
Zamenjuje stare stroje.
Poprave vrše se točno, trajno
566 in ceno. 30—2

Katoliška tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

Primarij
dr. Vinko Gregorič
javlja, da
se je vrnil v Ljubljano.
Ordinira na Dunajski cesti 3
vsak dan od 2. do 4. ure popoldan izimši
nedelje in praznike. 568 5—2

Dunajska borza.

Dne 6. decembra.		
Papirna renta 5%, 16% davka	97	gld. 85 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	97	65
Zlata renta 4%, davka prosta	115	90
Papirna renta 5%, davka prosta	100	60
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	981	—
Kreditne akcije, 160 gld.	314	30
London, 10 funtov strl.	120	95
Napoleonondor (20 fr.)	9	56 1/2
Cesarski cekini	5	66
Nemških mark 100	58	97 1/2

Dne 5. decembra.		
Ogerska zlata renta 4%	113	gld. 60 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100	50
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	141	—
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	154	50
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	188	—
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96	30
Zastavna pisma	100	40
Kreditne srečke, 100 gld.	192	60
St. Genois srečke, 40 gld.	66	50

Ljubljanske srečke, 20 gld.	—	gld. — kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	17	70
Rudolfove srečke, 10 gld.	23	50
Salmove srečke, 40 gld.	65	75
Windischgrazove srečke, 20 gld.	58	—
Akcije angle-avstrijske banke, 200 gld.	150	25
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2800	—	—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	92	25
Papirni rubelj	1	17 1/2
Laških lir 100	—	—

List „Mercur“.

Zanesljiva informacija o stalno obrestnih in dividendnih papirjih, važnih dogodkih na go-spodarskem in finančnem polju, odločilnih pojavih na dunajski borzi. Světi pismeni in ustni brezplačno. Celotna naročnina s portno pošiljateljico vred gld. 2-60.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Dunajske komunalne promese

à gld. 3 1/2 in 50 kr. kolek.

Glavni dobiček 200.000 gld. avstr. velj.

Kreditne promese

à gld. 4 1/2 in 50 kr. kolek.

Glavni dobiček 150.000 gld. av. v.

Obe vkupe le 8 1/2 goldinarja.